USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **G. M.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2017, č. j. OAM-651/ZA-ZA13-K02-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2020, č. j. 2 Az 97/2017 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 10. 2017, č. j. OAM-651/ZA-ZA13-K02-2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 24. 2. 2020, č. j. 2 Az 97/2017 - 38, zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Shodně s žalovaným totiž dospěl k závěru, že žalobcem předložené lékařské zprávy z let 2005 až 2011 nejsou způsobilé prokázat žádnou skutečnost relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Z tohoto důvodu nebylo nutné zajišťovat překlad těchto dokumentů do češtiny.

[3] K tvrzenému vyhrožování stěžovateli ze strany ukrajinské mafie městský soud uvedl, že tyto potíže nedosahovaly intenzity pronásledování, a tedy naplnění důvodu pro udělení azylu, neboť se jednalo o vyhrožování ze strany soukromých osob. Vzhledem k tomu, že žalobce zjevně nepožádal o ochranu ukrajinské státní orgány, nemůže účinně žádat o ochranu orgány České republiky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Ve včasné kasační stížnosti, kterou žalobce (dále jen „stěžovatel“) tento rozsudek městského soudu napadl, namítá, že žalovaný nepostupoval způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci, když se meritorně zabýval lékařskými zprávami, aniž by je nechal přeložit. Stěžovatel rovněž namítá, že žalovaný při posuzování bezpečnostní situace vycházel v první řadě z Informace Odboru azylové a migrační politiky, kterou však zpracovával sám žalovaný. Závěrem stěžovatel poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž v řízení o mezinárodní ochraně nelze klást na osobu žadatele zvýšené požadavky ohledně důkazního břemene. Stěžovatel proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení, případně i zrušení rozhodnutí žalovaného.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí, tak i kasační stížností napadený rozsudek městského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že se žádostí stěžovatele i jeho následnými námitkami důkladně zabýval, přičemž trvá na správnosti jím vydaného rozhodnutí. Rovněž zopakoval některé z východisek a závěrů obsažených v žalobou napadeném rozhodnutí. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2016 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, kdy Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[6] Nejvyšší správní soud však neshledal, že by se městský soud dopustil zásadního pochybení nebo že by se při rozhodování v dané věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] K námitce stěžovatele o nedostatečném zjištění skutečného stavu věci a porušení správního řádu v důsledku nezajištění překladu lékařských zpráv lze uvést, že Nejvyšší správní soud se touto otázkou zabýval např. již v rozsudku ze dne 18. 12. 2014, č. j. 2 Azs 193/2014 - 20, v němž dospěl k závěru, že správní orgán není povinen opatřovat překlad všech předložených listin za všech okolností. Zejména v případě, kdy správní orgán žadatelem tvrzené skutečnosti nerozporuje nebo kdy tyto nejsou azylově relevantní, není nutné překlad zajišťovat.

[8] V projednávané věci jde přitom přesně o tuto situaci. Žalovaný nezpochybňoval, že se stěžovatel na Ukrajině léčil, ani nezpochybňoval podstatu jeho zdravotních problémů. Zpochybňoval však azylovou relevanci těchto stěžovatelových tvrzení. Vzhledem k tomu, že zdravotní stav žadatele není sám o sobě azylovým důvodem, přichází jeho zohlednění v úvahu v podstatě jen v rámci posuzování humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu či při posuzování souladu povinnosti k vycestování s mezinárodními závazky podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Oba tyto instituty jsou svojí povahou zcela výjimečné a naplnění jejich předpokladů vyžaduje skutečně závažné skutečnosti. Žalovaný přitom přesvědčivě zdůvodnil, proč naplnění těchto podmínek neshledal bez ohledu na obsah předkládaných lékařských zpráv, přičemž s tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Stěžovatel totiž ve své výpovědi sdělil, že je schopen se o sebe postarat sám, nyní se léčí doma sám a péči nikoho jiného nepotřebuje. Rovněž nepředložil žádné lékařské zprávy z doby pobytu na území České republiky, přestože zde v době podání žádosti o mezinárodní ochranu pobýval déle než dva roky. Podle vlastních slov zde přitom lékaře nenavštěvoval, léčil se sám a jeho zdravotní problémy jej fyzicky neomezují. Závěr žalovaného, že zdravotní problémy stěžovatele nejsou tak vážné, aby odůvodňovaly udělení humanitárního azylu nebo zakládaly rozpor vycestování stěžovatele s mezinárodními závazky České republiky, se proto Nejvyššímu správnímu soudu jeví dostatečně podložený i bez přesné znalosti obsahu předmětných lékařských zpráv.

[9] K námitce stěžovatele, že žalovaný nedostatečně posoudil bezpečnostní a politickou situaci na Ukrajině, jelikož vycházel primárně ze svého vlastního dokumentu nazvaného Informace Odboru azylové a migrační politiky, lze poukázat na žalobou napadené rozhodnutí i obsah správního spisu. Z nich totiž vyplývá, že žalovaný kromě této zprávy vycházel i z informací institucí s ním nespojených, jako např. Freedom House, Světová zdravotnická organizace, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva či Ministerstvo zahraničí USA. Z těchto zpráv přitom jednoznačně vyplývá, že ozbrojený konflikt na Ukrajině je v současné době omezen pouze na tzv. linii dotyku mezi separatistickými samozvanými republikami (Doněckou a Luhanskou) a zbytkem Ukrajiny. V ostatních oblastech Ukrajiny je přitom bezpečnostní situace dobrá a stabilní. Závěry žalovaného jsou v souladu i s recentní judikaturou Nejvyššího správního soudu zabývající se aktuální situací na Ukrajině (např. usnesení ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 Azs 410/2018 - 38, ze dne 27. 6. 2019, č. j. 1 Azs 412/2018 - 28, ze dne 26. 5. 2020, č. j. 4 Azs 456/2019 - 30, a mnohá další).

[10] Ohledně tvrzení, že stěžovateli hrozí pronásledování ze strany ukrajinské mafie pro jeho vynález alternativní elektrostanice, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s pochybnostmi žalovaného o jeho věrohodnosti. Tyto pochybnosti vyvolává zejména skutečnost, že stěžovatel opustil Ukrajinu až tři roky poté, co mu údajní mafiáni

vyhrožovali, že jejich příslušnost k mafii dovodil pouze z jejich oblečení a způsobu vyjadřování, že po příjezdu do České republiky nepožádal hned o mezinárodní ochranu a při výslechu uvedl, že o ni vůbec neměl v úmyslu žádat, a že se o údajných výhrůžkách nezmínil při výslechu v rámci správního řízení dne 15. 7. 2017. Žalovaný správně poukázal na rozsudek ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 - 51, v němž Nejvyšší správní soud zopakoval své dlouhodobě zastávané stanovisko, že „*o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového*“, jakož i na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „*vyhrožování ze strany soukromých osob nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu*“, a na rozsudek ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, podle nějž musí žadatel nejprve vyčerpat možnosti ochrany poskytované vnitrostátními prostředky.

[11] Shromážděné podklady přitom nepodporují tvrzení stěžovatele, že ochrana poskytovaná ukrajinskou policií je zjevně nedostatečná. Naopak, ze zprávy Freedom House vyplývá, že policie se na Ukrajině těší relativně dobré pověsti ve srovnání s ostatními institucemi. Stěžovatel se přitom na polici ani na jiný státní orgán vůbec neobrátil, přestože na Ukrajině žil ještě tři roky po jeho setkání s údajnými mafiány. Ve své výpovědi přitom sám potvrdil, že možnost ochrany ze strany policie zde existuje. Z výpovědi stěžovatele navíc rovněž vyplývá, že údajní příslušníci mafie jej navštívili pouze dvakrát v období dvou týdnů, přičemž pokaždé šlo o jinou skupinu osob. Po další tři roky s nimi již nepřišel do styku, ani mu nebylo vyhrožováno jiným způsobem. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem žalovaného, podle nějž tvrzení stěžovatele o pronásledování ze strany mafie není dostatečné k udělení mezinárodní ochrany.

[12] Se stěžovatelem je sice nutné souhlasit v tom, že na žadatele o mezinárodní ochranu nelze klást přehnané požadavky z hlediska prokazování jejich tvrzení, neznamená to však, že na ně není možné klást požadavky vůbec žádné. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje (např. v již citovaném rozsudku sp. zn. 8 Azs 23/2008), že „*žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany může své pronásledování prokazovat především vlastní věrohodnou výpovědí.*“ Stěžovatel však v projednávané věci nedostál ani tomuto požadavku. Jeho výpověď žalovaný mimo jiné i z výše uvedených důvodů hodnotil jako nevěrohodnou, přičemž Nejvyšší správní soud se s tímto hodnocením ztotožňuje. Vzhledem k tomu, že ani ze žalovaným shromážděných podkladových materiálů nevyplývá žádná skutečnost odůvodňující udělení mezinárodní ochrany stěžovateli, byla jeho žádost po právu zamítnuta.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a městský soud se v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu jednotlivých ustanovení zákona o azylu, který je v judikatuře vyjádřen. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnosti byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu